

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, szerda, december 22

Tizedik évfolyam.

OLVASÓINKHOZ.

A „Kelet“ tizenegyedik évfolyamára, a közelgő 1881-dik évre olvasóink eddigi szives támogatását kérjük e helyen.

Néhéz időkbe jutánk, s viharos éveknek nézünk elébe. Legyen bár oka az elviselhetetlen békés háború, melyben a hadsereg fenntartása miatt egész Európa nyög, vagy a roskadozó ránk nehezedő teher, melyet századok mulasztásainak helyreállítása végett a nemzet vállaira vett, — de az való igaz, hogy megcsanyodott a hazának az élet kenere, s e miatt a nemzet egy részén beteges láz tört ki, mely mint kór, akaratkön kívül ragadja magával az egyesekeket. Kiméletlen, epés, izgatott lett a közvélemény egyik részének nyelve: a sajtó. Ellenségének nézi a higgadságot s a szenvedélyt fogadván vezérének ostorral argumentál; naponként megvesszőzi a komolyságot és becsületet s a szabadság czége alatt zsarnoki terrorizmust léptetett életbe azok ellen, kik elég elszántak megkésértni maguknak az életet azzal, hogy a hazának szolgálnak.

Jól érezzük mi azt, hogy ilyen állapotok között háládatosabb volna megvetni a szomorú és rideg jelent, s úgy jelenni meg olvasóink előtt, mint a nyomor-nak egyetlen vigasztaló barátja: a szebb remény; jól tudjuk, hogy kedvesebb olvasmányt nyújthatnánk olvasóinknak, ha a száraz valóság védelmezése helyett epedéstől és édes vágytól átlengett zengzeng költeményeket hoznánk. De minél nagyobb mértékben sikerül némelyeknek terjesztetni a lázt s az önmagáról megelégedző mámorosság állapotába terelni a nemzetet, annál mélyebben érezzük a kötelességet, hogy a józanosság, mérsékeltség és komoly megfontolás szószólói legyünk, s a higgadt meggyőződés egész erejével küzdjünk azok ellen, a kik eszményi óhajok és egy szép mult emlékeinek palástja alatt izgatnak, de se nem férfiai 1848-nak, mert eltörpülnek amaz idők óriási mellett, se nem vallói amaz elveknek, mert ép az első magyar miniszterem sürgette többször az Ausztriával való közös viszonyok rendezését, s e nagy küzdelemmel keresztülvitt rendezés megbuktatására törekednek; a kik még soha sem adtak választ rá, hogy két hadsereggel, miként védelmeznek, két kűlligyminiszterrel miként kormányoznak egy monarchiát, de nincs bátorságuk kimondani, a mit ősz vezérük már egyszer megkíséreltetett a nemzettel, e monarchiától az elszakadást. Ismételjük, harcolni fogunk azok ellen, kiknek céljuk egy részt minden létezőt, az erényt és becsületet sem véve ki, meghurcolni és gyűlöltté tenni; másrészt a mostoha idők és szakadatlan izgatások miatt a nemzetnek a jelenlenn meg hasonlott tagjait meghatározatlan csásos elvek harcosává avatni; csak így remélhetvén, hogy a higgadt munkás hazafiságot elriasztván a közérdek szolgálatától, azok által, kiknek semmi veszteni valójuk nincs, olyan örvény elé vigyék a hazát, mely mindent elnyeli, de visszaadni semmit sem képes.

Es a midőn elszántsággal küzdünk e végzetes irány ellen, s védelmezzük 1867 alkotásait, mint 300 év óta egyetlen feltalált alapját az Ausztriával való békés együttlétnek, védjük egyszersmind őszinte nyíltsággal és határozottsággal a szabadelvű pártot és kormányát. Nemcsak azért, mivel jobb kormányhoz a nemzetnek nincs kilátása, hanem mert újabb alkotmányosságunk egész ideje alatt egyetlen erős és állandó kormánya Magyarországnak; mert szűkebb hazánk az erdélyi részek és kormánynak köszönik a megék, a Királyföld a birtokviszonyok rendezését, a felettünk hatalmaskodó nemzetiségek elhallgattatását, miknek megvalósításához Tisza Kálmánig egy kormánynak sem volt se szándéka, se ereje. Partoljunk és védjük, mert számos érdemei mellett visszaállította a magyar nemzet hitelét, tekintélyt és befolyást szerzett külföldön a magyar névnek s ő volt, a ki megmentette a nemzetet a jó magával tehetetlenség, s megnyert alkotmányával való élési iránti képtelenségének szegényétől.

Legkevesebb sem szemképrázatos, kalandos, de Magyarország nemzetközi helyzetének és nemzeti erőinek elfogulatlan megítéléséből származó, realis programmal kezdjük meg tehát a jövő évet is. Szándékaink becsületességének nyugodt tudatával bátran nézünk minden megtámadás, bármi vihar elé s a fokozott verseny-nyel szemben erőinket megkétszerezvén, reméljük nemcsak hazafias irányu lapot, hanem élvezetes olvasmányt nyújthatunk olvasóinknak. E reményünkben kérjük ismételt szives támogatásukat.

A „Kelet“ előfizetési ára:

Egész évre	16 frt.
Fél évre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy hóra helyben	1 „ 50 kr.

A szerkesztőség.

A KELET TÁRCZÁJA.

Egy szó a bálokról.

(Előlegbe adott böjti prédikáció, egy szenvedélyes tánczostól.)

(A „KELET“ eredeti tárczája.)

Adél, Aurora és Aranka a tea mellett ülnek és — kritizálnak. Nem ugyan valami újonnan megjelent könyvet, festményt vagy szindarabot — nem; a három hölgy olyan nyelvvel, mely rozszakaratu éles mivoltu tekintetében nem áll mögötte a legegyszerűbb kritikusnál — sorba veszik tánczosait a legutóbbi bálról. Óh ti szegény tánczosok, ti! Közültek egy sem talált kegyelemre ezen három grácia színe előtt, egyikőtök sem dicsekedhetik azzal, hogy ezen trifolium nyilai megkímélték volna. Perhalmi ur, törvényszéki ülnök az első, kit szemlélődéseik kűttele vonnak. Szegény Perhalmi! Igaz-e, hogy fűtlen agyagkályhához vagy hasonló, mint a hogy azt Adél állítja, — vagy hogy úgy tánczolsz, mint Don Quixotte, a „szomorú alaku lovag“, mint a hogy Aurora, kár nézve a farsang tudvalevőleg eddig nem járt eredményel, — a legbizonyosabban állítja? Igaz-e, hogy társalgásod olyan unalmas, mint a „Magyarország“ bármelyik vezérézikke, és hogy lábaid csupán arra teremtvék, hogy velük bájos szomszédnőd uszályait megtaposd? — Gyömbér Nepomuk, elsőrangú nagykereskedő, jaj tenéked! Sorba

kertlész te is, daczára azon méltóságteljes magadtartásának, melyet olyan pompásan begyakoroltál és daczára genális és ráncz nélküli diszlekedő fehér nyakkendődnél! Aurora azt tartja, hogy modor és illem nélkül való ember vagy, miután elmulasztád: agyontánczolt, repezedett és többé nem nagyon fehér keztyűt a becsúszások megcsókolni. Aranka azt mondja, hogy frakkod valószínűleg még a konfirmáció idejéből datálódik és végül Adél arról biztosítja a másik kettőt, miszerint a világon semmihez sem hasonlítás inkább, mint egy — főkönyvi kivonathoz. — Te is, ó csinos és életvidor Ilberky Alarich, legszebb tisztje ő felségének, mint a hogy nagy előszeretettel nevezgetnek, téged is, hajh! elért a sorsod! Elismerik, hogy a buszáruiformis jól áll neked, meg hogy csinos külsejű uri ember vagy — de nem mulasztják el, hogy legszívebben el ne ítéljék benned azt a rossz szokást, hogy szenvedélyesen vadászod a szójátékokat, valamint hogy kutyákon, lovakon és operetténekesnőkn kívül másról beszélni nem tudsz... Igen, igen a mi férfiak nagyon „középszerűtek“, — ez a kedves trifolium bírálatának összgezése és aztán a három hölgy ásitva hanyatlak vissza a támlányba, mondván: „Egy ilyen bál bizony megerőlteti az embert!“

Hölgyeink ugyanis a mult héten három bált szerencsétlenné megjelenszükkel és minden bál után tizenegy, a következő napon pedig éppen tizenkét óráig aludtak; elmulasztották a rajz, és a mi Aurorát illeti, a festészeti órát is;

A HECCZCZ.

Csak nem akar már vége szakadni a Seeman-hecczcnak sem. Legújabbán a „Függetlenség“ hoz érdekes meséket, átvesszi azt a kolozsvári „Ellenzék“, s természetesen következtetése, hogy a miniszterelnök hibás, a közös hadsereg tízre való. Kolozsvárról collegium-seprők rémséges meggyilkoltatásáról az itteni szélbali lap adja az idegrázó híreket, melyektől égnek mered valamennyi fővárosi journalista irótolla szála, s a legyilkolt ártatlanságról (a ki fűtőrézsze sőpörgeti össze a collegium udvarán a nagy reményű hirlapíró és publicista-plánták irkafozslányait) példás boszúért kiabálnak a kávéházak asztalánál; másfelől viszont kedvéért a budapesti lapok szolgálnak egri rémségekkel, s attól a kolozsváriak hevülnek át. Így megye szakadatlanul sokszor a legártatlanabb okokat kapva fel, a mesterséges hecczezelés, és kárba vész minden argumentum, a józan észhez appelláló minden kézzel fogható igazság, a szélbali úgy akarja egy szomorú eset után, hogy a közös hadsereg folyton nemzetet gyalázzon, polgárvért igyék és nincs földi hatalom, mely képes volna ezeket az embereket megakadályozni abban, hogy ezt olvasóikkal ne hitessék is el.

Nem tudunk észszel tisztességesebben elintéztet ügyet képzelni, mint a Seeman-ügy. Kétszeresen adott benne elégtételt a hadsereg. Egyszer Seeman kijelentette katonai becsületszavára, hogy nem sértett és senkit sérteni nem akart, s a mivel vádolják, nem cselekedte. Emberi fogalmak szerint a kerek föld minden részében tökéletesen meglegecsnek egy ilyen nyilatkozattal, még azon esetben is, ha sértés történt, mert a ki nem akart sérteni, az nem is sérthetett, a ki nem akart valakit megölni, s mégis megölt, az nem bűnös, csak ebben az okvetetlenkedő és mindenen scandalumokat forcírozó Magyarországon nem, még pedig akkor sem, ha utólag bebizonyult, hogy a feltevés maga is alap-talan.

De hát nagyon sok embernek van rá szüksége nálunk, hogy adja a hős magyart. Ezek aztán odáig vitték az igaztást, hogy vizsgálatot kelle elrendelni. A vizsgálat eredménye megerősíti, hogy Seeman nem bűnös, s az egész hadsereg a vizsgáló bíróság képeiben jót áll ezen állítás igazságáért. Kinek és hol kell ennél több. De a mi ellenzékünkkel sem elégszik meg; neki mulhatatlanul olyasmire van szüksége, a mit a kormány nem teljesít, hogy legyen miért ütnie és gyanusitnia. Követeli tehát a vizsgálati iratok előterjesztését.

Már most vagy van Magyarországon

aztán a zongorán se gyakorolták magukat, a mi — közlünk mondva — ép oly kellemes dolog volt a szomszédokra nézve, mint a mily kedves dolog volt minden fortepianók kegyes védasszonya: Szent Czécília szemeiben.

Hiszen a bál a fiatal hölgyekre nézve olyan kötelesség, mely minden másnak alá van rendelve; olyan szórakozás, mely elől minden komolyabb foglalkozás háttérbe szorul, mert ezen szórakozás közvetli megismerkedésüket azzal, a ki segítségükre leand életeljüknek, tulajdonképeni hivatásuknak betöltésében: a jövődöbeli férjje.

Épen ezen okból a férfura nézve is, a kit pedig hivatása annyira igénybe ves, sőt gyakran olyan szűk korlátok közé szorítja, hogy egy olyan konvencionális formáság, mint a milyen egy fashionable bál, egyáltalán nem nyújt neki üdülést, — kötelességgé válik a bálók látogatása és társalgási művészetének kitüntetése. És egy vidám, egészséges kedélyt emberre nézve hivatásának minden farsága, és a tekinteten kívül alig hagyható szellemi és testi megerőltetés mellett is mindenesetre kellemes dolog: tánczolatni a szeretetreméltóbb és mulattatni a gyengébb nemet. De már azt megkövetelhetem, mélyen tisztelt hölgyeim, hogy a férfiak irányában méltánytalan követeléséssel elő ne álljanak! Vizsgálják meg előbb önmagukat és saját valódi becsüktől mérjék aztán követeléseiket!

Ha kegyed, Aranka nagysám, tudná, hogy Perhalmi ülnök ur napjában nyolcz órát tölt íróasztala mellett és három évi tanulmányozás után

alkotmányosság és a törvényeknek uralma, vagy nincs. Ha polgári bíróságoknak függetlenséget biztosított az országgyűlés, és minden törvénynek kijátszása volna az, ha például valamely esküdttszéki ítélet vagy főtörvényszéki végzést az országgyűlés maga elé hozna s kezdené kutatni p. an. szebeni esküdttszék valamely meglehet igazságtalan, de a törvény határai között hozott ítéletének, vizsgálati okmányait, — ép oly neveltséges önmagáról való megelégedkezés lett volna az országgyűléstől maga elé kérni a törvény szerint fenálló katonai bíróság jegyzőkönyveit és vizsgálati iratait.

Mert vagy helyes istituczió az a katonai bíróság vagy nem, ha nem az, tesék egy új törvénnyel eltörölni, de addig a fennálló törvényt respectalni épen az országgyűlésnek legfőbb kötelessége, ha azt akarja, hogy bizzanak abban, a mit kimond, s engedelmeskedjenek az alátvalók a meghozott törvényeknek. Hova vezetne az, ha maga az országgyűlés állana be vizsgáló bíróságnak, vagy beleavatkoznék a rendőrök stb. hatóságok megszabott teendőibe? Hol van az megírva, hogy a polgári vagy katonai bíróságtól az országgyűlés képezi a fellebezési forumot? De hová lesz a szabadság, a bírói függetlenség, ha a törvény nélkül fellebbezési törvényszékké teszi magát az országgyűlés, s maga bizonyítja be a vizsgálati iratok bekérésével, hogy nem bizik saját törvényes közegeiben?

Erre természetesen egyik sem felel, hanem telctorokkal orditozza a törvényes formák iránt kevésbbé fogékony nép füleibe, hogy a miniszterelnök azért nem terjesztette elő az iratokat, mert palástolni való van bennök, s ezért nem is meri. A miniszterelnök tehát megcsalja, elámitja a nemzetet, ne hídjetek neki. Ez persze sokkal érthetőbb is, mint az alkotmányos apparatus, s diadalmasan rá van süitve miniszterre, hadseregre, hogy áll-nokok, egyik, mert meggyalázza, a másikat, mert elégtételt nem szerez e miatt a nemzetnek. Világos, hogy áruló mindkettő.

A collegium seprője pedig vigan elfűtöröli, hogy miként lett belőle a hazának martirja, s miként hullatnak könyveket vértanui sirjánál a nemzet jobb érzésű honhazafiai.

J.

A zsidó-hajza Németországban nem akar pihenni. Berlinben tegnapelőtt is „keresztény szabadelvű“ polgárok gyűlést tartottak, melyet azonban egyszerűen, mint népgyűlést hirdettek ki s ezért zsidók is meglátogatták. E gyűlésen heves beszédeklet mondtak a zsidók ellen és sokat közülök kidobtak. F. hó 16-kán mintegy 600 zsidó reformbarát tartott gyűlést, mely Lazarus egy előadása után a következő

— fizetés nélkül — bagatell-ügyek elbírálsával és száraznál szárazabb periratok teldogozásával tölti az idejét, akkor, a helyett, hogy társalgását unalmasnak mondaná, valószínűleg azon lenne, hogy saját vidorságával földerítse!

Ha kegyed, Adél nagysám, megmondolná, hogy a kereskedő kora reggeltől késő éjjelig kemény munkára van szorítva, akkor nem venne neki rossz néven, hogy jobban tanulmányozta a tőzsdei árfolyamot, mint a bókolas tudományának kézi könyvét.

És mindenkéltű kegyed, — bájos, észöke Aurora nagysám, mindenkéltű kegyednek kellene megmondolnia, hogy egy tisztnek egyéb kötelességei is vannak, mint csupán a mulattató gavallériát és nem kellene oly kegyetlenül elítélnie a szegény Ilberky Alarich hadnagyt. Sziveskedjék csak kérem tekintetbe venni, hogy a szegény naphosszant rekrutáival mérgeződik és a legunalmasabb szolgálatot kénytelen teljesíteni! Hogy ő állásánál fogva köteles kétszer annyira bálba elmenni ex officio, mint kegyed, nagyon tisztelt nagysám, mulatságból; hogy ő a bálon való megjelenése céljából többnyire tucat mértföldnyi utat kénytelen megtenni vasuton, és hogy egy áttánczolt éj után az ezredéhez való visszatérése ideje összeesik szolgálatának megkezdésével, a mi ismét egész napon át elfoglalja! Ezt mind fontolóra véve, nem mondaná, hogy hibásan tánczol, hanem még csodálkoznék e fölött, hogy milyen rangyos; a a mi pedig különösen kegyedet illeti, hálával kellene adóznia neki, a miért, kegyedet, a hül-

Bálgédf minden... díjak.

detéseknél külön kedv...

...tör 2 kr.

Hirdetések... díjak.

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbaster...

der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse).

Rnd. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenste...

és Vogler hirdetés közz. irodája. Goldberger A. hirdetések fo...

vételi irodája Budapest Szervitátor 3. sz.

Ölyilltői csihkek

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

rezolucziót fogadta el: „A gyűlés határozottan tiltakozik: először az u. n. antiszemita agitációjában folyvást felt kísérlet ellen, hogy egyesek tapintatlanságáért és vétségeért az összes német zsidók tételesen felelőssékké; másodsor a méltatlan törekvés ellen, hogy a német zsidók a német nép összességén kívül állóknak tekintessenek, sőt inkább kijelenti, hogy a német hazához rendületlen hűséggel ragaszkodik és változatlanul feladatának ismeri el a polgári kötelességek teljesítésében teljes erejéből a haza javán és felvirágzásán dolgozni.“

Kemény Gábor h. földmívelési miniszter, ki tárczájának kezelése s a magyar gazdaság különböző ágának emelése körül már is oly nagy sikereket mutat fel, összeíratta s lajstromokba szedve egy fűzetbe kinyomatta Magyarországon azon bortermelőinek névsorát, kik legalább 100 hectoliter bort évenként képesek termelni. A kimutatás vidékek szerint csoportosítja a termelőket és rovincsolva kimutatja, ki, hol mennyit termel. E fűzet valamennyi külföldi consulatumnak megküldeték.

A horvát kiegyezést gyorsan követi a katonai határőrvidek bekebelezése. A kétö színte egybefügg. Az ő Felsőge elnöklote alatt az e tárgyban megtartott miniszteri tanács, a fennfőrgő differenciákat elintézte s a dolgot úgy megérlele, hogy az illető törvényjavaslat az országgyűlési szünetidők után előterjeszthető lesz.

KOLOZSVÁR, decz. 21.

(L—t.) A Kolozsvár városi polgármesteri választás végmegoldása stadiumába jutott: a kijelölt bizottság tegnap összeült s az egyetlen jelentkezőt: Minorich Károly főkapitány urat kijelölte. A másik jelentkező: Frits Albert ur, mint tegnap jelentők, visszalépett s így Kolozsvár városa, mint közelebb is, egyetlen jelöltet nyertett a polgármesteri díszes állásra.

Frits Albert ur visszalépése nem lehet semmi megjegyzésünk, saját, jogos, elhatározása nem esvén a nyilvánosság bírálata alá, s mi helyt a közzsereplés teréről visszalépett, magánügyei és élete sérthetetlen állván a tisztességes sajtó előtt.

Annál sajtóosabb színben tűnik, azonban, az „Ellenzék“ eljárása föl, a midőn mesterséggel akar e visszalépés kérdéséből is zavarost habarni, hogy párterdeke balacskaít csalogathassa meggyőrbeszett gombostűből készült horgára.

A kormány és szabadelvű központi pártbizottmány beavatkozásáról, a választó-polgárság jogainak elefiscalálásáról s isten tudja mi esoda verszerződésekről beszél, erősen konvatnva a vészharangot, hogy polgáraink ébredjenek, mert az ország megfosztja szabad választójoguktól!

Istenem, hiszen még nem következett el a farsang s a felültetés álarozskodásának ideje még csak hetek múlva közűnt be!

Hiszen most tavaszszal élünk át az általános tisztújítást s mind a polgármesteri, mind a

gyet, ingyentáncztanításban részesíti, mely bafischkorában nem igen akart a fej pardón a lábába menni.

Mily fájdalmasan érinti a fűrge tánczost, ha a hölgy például a csárdás előtt tánczra kórtvén, azzal leplezi a világ e legszebb tánczaban való járátanságát, hogy szende pirulással sipegi: „Nem tánczolhatok!“ — vagy ha a tánczosnő nem tánczol mazurkát és egyszerű polonaise-t kér; vagy végre ha a tour közepén félénken susogja: „Ah kérem, ne balra!“

És a fájdalom helyét bosszúság és mérgeződs foglalja el, ha a hölgy, [a helyett, hogy hibáit szeretetreméltósággal fedezné, minden farsadságos társalgási kísérletre ostoba „igennel“, vagy „nem“ mel válaszol.

A ki hiányos vagy unalmas társalgásról panaszkodik, többnyire maga is hibás a dologban; mert a mulattató társalgáshoz szűkséggépen mindkét félnek kell közreműködni; biztosíthatok bárkit: bármily sok bált látogattam is életemben és bármily közönyösen fogadták is beszédétárgyaimat, — én mindig pompásan mulattam.

Adél Aurora és Aranka igen természetesen csak bizelőkkel mulathatnak jól. Ez a három hölgy következés képen nem a legjobban mulatott.

Remélem: ez az eset nem áll többi szeretreméltó olvasóimnál!

F. Barát A.

főkapitányi állomásra csak egy egyetlen jelöltünk volt, mint ma a polgármesterségre.

Akkor is ilyen vérszerződés, ráerőszakolás és pártpressio működött-e??

S ha most Frits Albert urnak joga volt jelentkezni, nem volt-e épen úgy joga visszalépni?

Ha az Ellenzék értené és szeretné az egyenes gondolkodást, igen könnyen megmagyarázhatná magának, hogy miért maradt Kolozsvár ismét egyetlen jelölttel polgármesterségre, mint maradt volt a tavasszal több állomásra is.

Ha Kolozsvár adhatna és adna az állomás után oly fizetést, mely csak némileg is megfelelő volna az állomás betöltésétől megkívánt qualificatióknak: bizonynyal annyi volna a jelentkező s oly nehéz a választás, hogy a választók azon volnának megakadva, hogy kit válasszának a sok közül. De most, a midőn egy ily terhes és sok igényű állomást, hat évi tartamra s csak oly dotatió mellett tudunk betölteni, mint a minő Kolozsvár polgármesterségéhez ez idő szerint költötte van: ne csodálkozzunk, hogy pályáznunk kevés, ne csodálkozzunk, hogy: választásunk oly szűk körre szorult.

A kormányknak nincs miért ily kérdésbe beavatkozni; a szabadelvű központi párt-bizottságnak eszébe sem juthat a közbelépés — a mikor maga a dolog természete így teremti meg a helyzetet s különben is, magunknak a választóknak szabad elhatározásától függ ez állomást oly dotatióval látniok el, hogy akár tíz-husz concurrent szerzenek.

Miért nem léptett fel az „Ellenzék” egy jeles szóbali hazafi polgármesterjelöltnek? Szabadságában állott ezt tenni, korteskedni mellette és megválasztatni, ha tudja. A mig azonban ezt mind elkövetetheti, nem áll jogában összevont szemlőddökkel, valamely borzasztó veszélyt sejtve, avval rémitgetni a választókat, hogy „a bizottság többségének választási jogát confiscálják.” Szeretnők, ha megsugná nekünk, miféle alkotmányos logika szerint confiscálódik a választók joga az által, ha valaki, a kisaját jószántából jelentkezőt jelöltnek, a mint fellépett, ép úgy vissza is lép. Kár tehát mindentűvé befuszkolni a szóbaliaskodást, vesztett jogokról oráltni és kollegiumi seprőket gyikoltatni, csak-hogy minden áron veszélyben legyen a haza és szabadság!

De nemcsak kár, hanem lelkiismeretlenség, a mit az „Ellenzék” ez ügyben egy bizonyos egyezség bangoztatásával elkövet, és logjobb tudomása, a lapjában közzétett férfias czáfolatok dacára tovább folytat.

Azon „előre nem láthatottokot,” mely miatt Frits Albert ur lemondott, az „Ellenzék” épen oly jól ismeri, mint mi, jól tudja, hogy az minden képzeltet egyezségtől vagy megalkuvástól teljesen független, s ennek dacára, csak azért, hogy ne keljen bovallania a lapnak a budapesti levelezők léghől kapott mesei által történt nevéstés felállítását, tovább is pactumokkal ámitja, hátmegélti intriguákkal rémitgeti a választókat.

Hiában! Így mérgeztek meg valami nőt a státetén, így szurkált a seprőt a katonatisztek, s csak így jövedelmezhet az ellenzéki kacavadászat.

A CSATA ELŐESTÉJÉN.

Regény.

Írta:

TURGENIEW IVÁN.

XVI.

(Folytatás.)

Férje Choubine által kísérve érkezett meg. Szemei vörösek voltak a sírásból, anyját ájtultan hagyta lakásán. Meg volt lepette, mikor megpillantotta Bersenieff.

— Ön is eljött tőlünk búcsút venni, kiáltott fel, megölelve őt, ez szót öntől!

Jusaroff is megölelte barátját. Egy perczre kínos hallgatás állt be. Choubine belátta, hogy ennek valamely vidám, élénk megjegyzéssel kellene véget vetni.

— Nő! szólott jó kedvű hangon, imé a mi baráti trionk, még egyszer egybe van gyűlve, hanem valószínűleg ez most utolszor történik. Adjuk meg magunkat a sors végzetének, emlékezzünk vissza a multakra, s isten hírével kezdjük meg új pályánkat. Tehát „isten hírével és jó utat!” kiáltott fel ujjal, réa gyujtva egy ismeretes, s kedvelt népdal visszatérő versszakára:

De a dal elhalt ajkain. Oly különösen is hangzott volna, egy halottas szobában, vig dalt énekelni. Már pedig e perczben a Jusaroff szobáját annak lehetne nevezni; azon mult volt a halottja, melyről Choubine beszélt az imént, azon fiatal emberek multja, kik nem valának többé ide visszatérendő.

— Nő! úgy látszik már minden-nel készen vagyunk, szólott Jusaroff, ne-jéhez fordulva. Csak ezt a büröndöt kell még felpakoltatnunk.

KÜLFÖLD.

Törökországnak új háboruja lesz a Görögökkel, kik komolyan készülődnek. Athénből naponkint jelentik, hogy ennyi meg annyi hellén van már fölfegyverkezve, és hogy a tavasszal százezer gyakorolt vitéz fog sikra szállani. A török kormány is készül, mintha elküthetlennék tartaná a háborút. A görög határra, legalább ezt írják Konstantinápolyból, folyton küldi a csapatokat és ágyukat, sőt a fővezért is kijelölték már. Ez a fővezér Muktár pasza lesz.

A nagyhatalmak ellenben mindent elkövetnek, hogy békés uton oldják meg ezt a kérdést, és erre a célra próbát fognak tenni a választott bírósággal, vagy más közvetítő eszköz-zel. Athénben nem vették szívesen ezeket a híreket, mert attól félnek, hogy a berlini konferentia határozatának módosításával fog végződni a közvetítés.

A görög kormány azonban nem vesztette el még minden reményét. Bizik ugyanis Gladstone és Gambetta hatalmában, ambar még Ausztria-Magyarországra is számít. Athénből azt írják, hogy ott nagyon sajnálják, ha Ausztria-Magyarországban elterjedne az a hit, hogy Görögország utjában áll az osztrák-magyar érdekeknek és ez érdekek terjedésének. Görögország csak jót vár attól, ha éjszaki határai felé közeledik Ausztria-Magyarország. Így hatalmas és fejlődött állam kezében bizonyára jobb sorsa lenne a görög elemnek, mint például valami autonóm Macedóniában.

A reichsrath képviselőháza Bécsben szombaton oly üléseket tartott, melyek példátlanok. A ház majdnem az egész nap és az egész éjjel tanácskozott. Heves vita folyt a boszniai vasut s a felső-osztriai választások tárgyában, melyek körül erősen kitűzött az alkotmányos párt a jobboldal ellen. Az utóbbi kitartón és egységesen védte meg álláspontját és leszavazta az alkotmányos pártot. Három képviselői mandátumról volt szó, melyet a joaboldal a maga részére „kiszavazott”; de az eset nagyobb jelentőséggel bír az által, hogy a jobboldal különözve elemeinek tömörülésére szolgált.

A porta elfogadta a nagykövetek részéről dec. 5-én előterjesztett azon indítványt, hogy haladéktalanul állapítsassék meg a török-montenegrói határ; az új határvonal a Bojana folyó torkolatától kezdve Skutariig fog terjedni.

A porosz képviselőház egész héten át a költségvetési vitával foglalkozott, mely az idén szokatlanul lassan halad előre s ma már nem szenved kétséget, hogy a budget karácsonyig megszavazva nem lesz. A viták igen elkeseredettek s a házban olyan hang emelkedett érvényre, mely a higgadt és komoly porosz parlamentben eddig nem volt otthonos. Főleg a vallástgyi budget elintézése haladt nagyon nehézkesen, mert a vitában egymásba ütköztek mindazok a politikai és vallásos ellentétek, melyek olyan éles alakban találhatók a porosz törvényhozásban.

Béhvita a szabót, ki levitte azt a kocsi-ra.

— Es most, szólott Jusaroff, orosz szokás szerint, üljünk le. *)

Az egész társaság leült. Jusaroff s Choubine, a székeken foglaltak helyet, Helena Bersenieff mellett a pamlagon, a szabó és neje leányával a szoba külszében...

Mindnyáján némák voltak, mindnyáján igyekeztek mosolyogni, mindnyáján szerették volna valami lekötélezőt mondani, de mindenik érezte az igen sok szék helytelenségét e perczben, — habár oly szívélyes lett volna is az — s azért inkább mind hallgattak. Jusaroff állt fel legelőbb.

— Isten veled szobám! kiáltott fel érzékenyen.

Helena zokogva ült fel a kocsi-ra; férje gondosan igyekezett jól bebonyolni lábait, egy prémes takaróba; Choubine, Bersenieff, a dvornik, a szabó néjével, s leányával még mind a ház előtti téren álltak, midőn egy diszes felszerelésű szán robogott elé, s állt meg a kapu előtt. A szánból egy szép öltözött ur szállott ki, lerázva kasztor prémt felöltőjéről a havat:

A Helena atyja volt.

— Még elég korán érkeztem, istennek hála! kiáltott fel.

— Helena ez utolsó atyai áldásom számodra.

S egy arany keretű kis képet vont ki zsebéből, bársony tokban, melyet leány-nya nyakába akasztott.

*) Valóban Oroszországban az a szokás divik, hogy mielőtt hosszabb utra elindulnának, azok, kik menni készülnek, azokkal együtt, kik búcsúzni jöttek hozzájuk, egy perczre mind leülnek.

BELFÖLD.

Marosvásárhely, 1880. decz. 19.

(Csete-paté a vidéki színészet ügyében.)

E lapok 278. számában adott tudósításom megabajgatta az érdeklő köröket. Egy különben értelmes színész, Kazaheczki, kit avar nyomor-gat a helyi sajtó, hogy valóságos művész, — ez az értelmes színész közleményem ellen Figaro előadásán extemporizálva tüntetett. A hivatalos és nem hivatalos lakókörök pedig kézzel-lábbal mozgatták a levegőt. Sok ember szemében láttam az örömkönnnyűt kifacsarodni az így nyert elégtétel miatt.

A helyi újságban pedig valami három csilagos [* *] kezdett Öreg Márton fejem ellen hadonászni, igérve, hogy még a körömmel is koppant. Hát ennek a műbarát három csilagosnak [* *] csak annyit mondok, hogy vigyázzon a sárzsi-jára, mert elvesztheti.

Most pedig a mocsár-lapban, a „Magyar Polgárban”, ebben a vadvilági újság-papirosban írkaft ellenem valami Borzós nevű ur. Ennek a valaminek az a baja, hogy későgőzt hordok, pelyhedező bajusom van, nagyságnak képzelem magamat. Szóval ez az izé személyeskedik lompos észjárással, magokó-stylben.

Sem az extemporizáló színészet, sem a [* *] jegyű „birlapirót”, sem a Borzós urat nem érdekli a vidéki színészet ügye: az első megmutatta, hogy csak a szerepét tudja elmondani, de szelleme, rüktönöznek nem válik be, a második csak lelkendezni tud, a harmadik — no ez orvos ember, mert egy félbasábon keresztül beszél mag és velő nélkül.

A háromszoros támadásra most csak egy adomát mondok el. E század első felében egy író meglátogatta Wesselényit Zsibón; a híres orvos vendégének megmutatta ménecét. Az író e fejedelmi látvány benyomásait hátrahagyta iratiba, melyben egy helyt így kiált fel: „Melly mozgás, melly szökdelletek, melly nyerítés!”

Mivel az eddigi támadások nélkülözök a komoly vita jellegét, s a nyomtatásban beszélök pedig nem értenek a felvetett kérdéshez, hadd tüszköljök ki magokat illő távolban; ha alkal-matlanok lesznek rám nézve, akkor az egyik-nek leszedem a csillagát, a másiknak Borzós-nak befonom a haját.

A multkor elmondtam, hogy a vidéki szín-ügy fejlődésének gátja első sorban az, hogy ele-jén feltűl produkezióra vállalkozik egyik másik társulat. Ezek közé tartozik a Stupáé.

Shakespeare-darabok, operettek ványolása van napirenden.

Na de közelebbről elővették Baumarchais Figaróját, melynek előadásakor botrányos dol-got mivelt egyik színész. Az illetelen, sőt igen kétes értelmt rüktönzések, úgy látszik, a vi-déki csapatoknál divatosak. Figaróban Zsuzsi szerepét Hetényi Antonia játszta, nem elé-gedett meg a szerző által adott kétes helyze-tekkel (3. felv. 9. jel. 5. felv. 8. jel.), hanem, miután elmondta az apród öltöztetésénél e szá-vakat: „Ni milyen fehér a karja, valóságos női kar! fehérebb, mint az enyéim, nézze csak nagy-ságod” — ez után a helyett, hogy az instruk-cziót követné (összehasonlíttja), — e helyett a kar összehasonlítás helyett elkezdte a férfi (Che-rubin) karját fogogatni, lapozgatni, szorongatni,

Helena nem birta visszafojtani zoko-gását, s atyja kezeit csókokkal halmozta el. Azonban Stakhoff ur el vett kocsi-sa kezeiből egy kis palaczk pezsgőt, s három po-harat.

— Rajta igyuk meg az áldomást, szólott erőtetett vidorsággal... Szeren-csés utazástokra gyermekek!...

De nam birta tovább folytatni, nehéz könyveseppek gyűlték szemeibe, s gördül-tek végig arczán. Megtöltötte a pohara-kat: Keze reszketett, a habzó folyadék kiömlött a hára. Elvette egyik poharat magának, a más kettőt odanyújtotta leá-nyának s vejének, kik felültek volt már a kocsi-ba.

— Az isten...

De képtelen volt többet mondani. Egy hajtásra kitűrtette poharát, Helena s Jusaroff is hasonlót cselekedtek.

Most önkön a sor uraim, szólott Ber-senieff s Choubine felé fordulva...

De az iamstetik ez alatt megcsapta lovait, Stakhoff urnak alig volt annyi ideje, hogy hirtelen félreugorjék.

— Írj aztán nekünk, kiáltott zoko-gó hangon.

Helena felemelte fejét.

— Isten áldja kedves atyám: isten önnel Petrovich-András! isten önnel Pál, isten legyen mindnyájokkal... isten veled Oroszország!

S azzal hirtelen hátra dűlt a kocsi-ban, az iamstetik megkorbácsolta lovait, egyet fűtytyintett nekik, s a vason inga-dozva tért át jobbra, s csakhamar eltűnt szemelől.

(Foly. köv.)

közbe rüktönözve: „milyen fehér, milyen puha, milyen jól esik, (t. i. fogdosni) s hogy Polymnia-féle áldozatát befejezze, így végezte: „esupa guszta! esupa guszta!” Ez a guszta-féle rüktönzés pedig megűl az egész darabot, mert az ily megizmosodott sovágás erkölcsileg meztelenre vetkőzteti Zsuzsit, s a szerző által kiszabott enyelgés helyett, e trágár guszta-s-nyilvánítás már oly tapasztalati érettséget tételez fel, minőt szerző e dévaj, de anatomailag még ártatlan leány szájába nem is adhatott volna, különben a darab alapgondolata elvész, a komikai ér befagy, mert a gróf kísérleteinek megfiusulása hihetetlené válna oly nővel szemben, ki testi gusztusának úrnője előtt férfi szemében (sic!) ily kifejezést merészel adni.

Ismétlem, hogy a közönség az illetelen rüktönzést elűrtte, s így Komlósi színész is azt hitte, jól cselekszik, ha e szavakat: „Lesz is barátod elég.” — így durvitja el: „Lesz is házibarádod elég.” — Általában jó volna, ha figyelmet tartana az igazgató társulatában, mert az ilyen extra vagancziák után nem érdemli meg a pártolást.

Közelebbről elmondom: milyenek nálunk az operette előadások.

Öreg Márton.

M. Váshelyett, 1880. decz. 19.

(Nyilvános felelet „Egy megkeseredett adózónak!”)

A „Kolet” ez évi 288-dik számában „egy megkeseredett adózó aláírással” támadásnak tétettem ki. Nem a magát megnevezni nem akaró ámadó; — hanem hivatali eljárásom tekintette kényszerít a nyilvános feleltre, annál is inkább, mert a megtámadott hivatali eljárás, a helyre-igazítás, felvilágosítás után, önként fölfogja deríteni az elhamarkodott támadás okadatolatlan voltát és igazságtalanságát.

A „megkeseredett adózó” azzal vádol, hogy az adót kétszer követelem és hivatkozok, mint közvetlen adófizető (!) azon jogára, hogy a városi adóhivatal mellőzve, mint közvetlen adófizető a m. kir. állampénztárnál fizethesse be adóját — pedig, a megkeseredett adózó közvetlen a kir. adóhivatal utján is megtudhatta volna, hogy városunk területén mi közvetlen adófizetőt nem ismerünk mást, mint a város erkölcsi testületét — és tudtukra M. Váshelyt szab. kir. város tisztelt adózó polgárj között egy sincs ilyen! — hivatkozom az 1876-dik évi XV-ik törvényozik a közadók kezeléséről szóló törvény III-ik fejezet 41-ik §-ára, mely így hang-zik: Rendezett tanácsu szabad kir. város és tör-vényhatósági joggal felruházott városokban, az adótarozás mennyiségére való tekintet nélkül a városi adóhivatalnál fizetendő.

Miután „a megkeseredett”, arra hivatkozok, hogy a kir. adóhivatalhoz fizette be tartozását, azonnal elővtem a büfizési iver, hogy ismer-kedjem meg a „szomorú uraság” nevével, de abban a mai napig olyan nevet nem fedezhettem fel, a ki kir. adóhivatalhoz tett fizetése által adótarozását egészen kifizette volna, s ha ne-talán a mai napon tul fizetné be adótarozását — a kir. adóhivatalhoz, — miután hivatalunk által minden hó 15-én és utolsó napján számol-tatik el a kir. adóhivatalhoz a begyűlt adópénz, azért ne csodálkozzék a tisztelt „elkeseredett adózó”, ha adótörvényeink és utasításaink ér-telmében, a f. hó 15-éig befizetni elmulasztott adóhátralekért, folyó hó végéig, a kényszersza-bályok alkalmazása mellett, köteleességéből ki-folyólag, a végrehajtást fogan atosani lesznek kénytelen, ha még közvetlenebb adófizetőnek is nevezetné magát az ismeretlen.

Törvényeink, utasításaink és főkönyveink nyomán tett felvilágosításaim után, önként el-esik az ellenem és eljárásom ellen felhozott vád, s minthogy hivatali teendőimben köteleességsze-rten jártam el, a rozskaratni támadást egésze-rten visszautasítom, annyival is inkább, mert sem időm, sem kedvem a birlapi feleletésre.

En köteleességemet, a melyért fizetést élve-zek, hiven, pontosan és törvényes utasításaink értelmében végzem el.

Óhajtom, hogy támadóim ne keseredjék el oly eljárásért, mely szabályos és törvényes!

Greskovits József,

v. pénzt. ellenőr.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Csáthy Károly kiadásában Debreczenben cinos zsebnaptárak jelentek meg az 1881-ik évre. Három kisebb alakú — egyik ki-válón diszes borítékban — belyegmutató táblával ellátva és egy nagy fali naptár irodai használatra.

*

Perles Mór kiadóhivatala Bécsben egy Jegyzék Naptárt adott ki, ellátva az összes Ausztria-Magyarországban forgalomban levő sors-jegyek buzási napjával. Falra függeszthető, erős kötést, igen ajánlható naptár.

*

Legkiválóbbak azonban e nemben a Pos-ner kiadványai. — Az „előjegyzék” és „Jegyzék”-naptárak, melyek már 11-ik évfolyamukat érik s mind a gondos nyomás a külalak tekin-

tetében, mind tartalmasságuknál fogva kiváló figyelmet érdemelnek. Ajánljuk az érdekeltek figyelmébe.

*

Rudolf trónörökös többször említett könyvében érdekesen írja le a spanyol hegyek-ben tartott keselyű-vadászatot. Ő és kísérői már sokáig jártak Spanyolország több vidékén, a hol a keselyűk gyakoriak, de eredménytelenül, míg végre egy granadai német ember segítségével sikerült a Sierra Nevada hegységében egy szá-kállas keselyű fészket felkutatni. Granadából kü-rülbőlül őrai lovakat után elérték egy nagy hegy derekán fekvő majorhoz. A helyek, melyek a központi havasokhoz hasonlítanak, nagy göm-bölyded alakokban egyes lánczokat képeznek. A hely, a melyre a trónörökös jutott, utolsó lép-csőjét képezte a Sierra Nevada hóval fűdött bér-cei hosszú lánczolatának. A majorról szemben egy völgy felett, meredeken eső sziklafal van. Ebben több szakadék és barlang van. A lakók állítása szerint ott volt a szakállas keselyű fész-ke. A társaság messzelátóval megvizsgálta a fa-lat s látta csakugyan, hogy a hatalmas mada-rak ott tanyáznak.

A társaság azonnal fölkereskedett. Egy pár olajfakertent át a völgybe, a hegy lábához ér-tek; innen körgöretgen kellett átmászniok a sziklafal magasságáig. Egy hasadék alkalmat szolgáltatott, hogy a trónörökös pár ölnyre kö-zeledett a fészkekhez; de itt egy szőszék-forma sziklahasadék elválasztotta a fészket a járható helytől, s lehetetlen volt ott lest készíteni. Mint-egy halván lépésnyire a fészektől le lehetett ku-porodni a fal mellé. A trónörökös a spanyolok által rozmarineserjékből ernyőt készítettett. Míg a munka folyt, egy fehére fejű keselyű surrant el fölöttük s fészket felteve vijjogott, több falco cenchris és cotyle rupestris is röpökdött fölöttük. A spanyolok elmentek s a trónörökös társával ott maradt a fal mellett, folyton figyelemmel tartva a fészket. A fiók-keselyű felállt a fészek szélén, már jól megtermett, tollasodó állat volt. Tíz percz múlva megjelent a vén is, kétszer kö-rül repült a lest, azután fészkebe szállt, mint a nyíl; reptének gyorsasága miatt nem lehetett rá löni. Benn a barlangban fiát etette.

A trónörökös biztos állást vőn, hogy nyu-godtan cselőzhasson, azután kiáltott, de a ke-selyű nem jött elő. Többszöri kiáltásra végre mégis kibukkant szakállas pófája és sárga me-le. Szemei csodálatosan szikráztak. A trónörökös rögön rásültoött fegyverre; a madár a völgy-be szállt, egy második lövés is érte, ekkor még egyszer fölemelkedett, szétterjeszté szárnyait, vagy száz lépéssel leszállt és ismét néhány mé-ternyire emelkedett, azután összecsapta a szár-nyait, holtan a körgöretegre bukott. Nemsokára egy másik keselyű is lőtt s a kettős zsákmány-nyal vigan tért vissza a társaság Hacienda-ba. Masnap egy merész hegymászóval, ki kötel-lét-ran kuszott fel, kivetették a fészket és a fiókot. A fészek nincs építve, csak össze van hordva tollból, állatbőröl, növényi részekből. A fiókot a trónörökös magával vitte; két hét alatt na-gyot nőtt, sok húst zabál s megbarátkozott az emberekkel, sőt a kutyákkal is. A szakál-las keselyű igen ritka a spanyol hegyek között.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1880. decz. 21.

Helyi hírek.

— **Lapunk olvasóit** a kiadóhivatal tisztelettel kéri, sziveskedjenek megrendeléseiket ideje korán megtenni, nehogy a szétküldésben fennakadás történjék, minthogy felesleges példá-nyokat nem nyomtatunk.

— **Lapunk jövő évfolyamának** tárcza-rovatát egy kiváló művel fogjuk megkezdeni. Ez Miss Comminguak „A lámpagyújtogató” ezimű regénye, mely kiváló jellemfestése, rendkívül ér-dekes bonyolítása s kidolgozásának művészi er-dek által világhírré emelkedett.

— **Az erdőlyrészi** házipar és iparfej-lesztő egylet 1880. december 27-ikén (karácson harmad napján) d. e. 10 órakor a városbáz nagy termében közgyűlést tart, melyre az ala-pító és pártoló, tagok valamint az érdeklődő kö-zönség tisztelettel meghívatauk.

A közgyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
2. Választmányi jelentés.
3. Pénztári jelentés és felülvizsgáló bizott-ságok kiküldése.
4. Netaláni indítványok.
5. A jövő évi költségvetés tárgyalása.
6. Tiszválasztások. Elnök, két alelnök, igaz-gató, titkár, pénztárnok és 24 választmányi tag megválasztása.

Az erdőlyrészi házipar- és iparfejlesztő egylet választmányának f. hó 13-ikán tartott gyű-léséből: Békésy Károly igazgató.

— **Főhívás** a létesítendő „Erdőlyrészi okszerti méhészegylet” érdekében. Az erdőlyi gaz-dasági egylet titkári irodájában (belmonostor ut-cza 36 sz. a. (folyó decz. hó 26-án — karácson másodnapján d. e. 11 órakor méhészegylet) „alakuló értekezlet” tartatik, melyen a méhész-társakat és minden érdeklődő ügybarátot meg-jelenni tisztelettel kéri Kolozsvárt. a létesítő bi-zottság nevében, Szentgyörgyi Lajos.

Hazai hírek.

— **A király** a budapesti klinikáiban. A király a budapesti klinikákban a napokban tett látogatásáról utólag a következő részletek fellelhetők előtűntek: Ő felsége különös érdeklődéssel szemlélte és magyaráztatta meg magának a székely Korányi tanár által, s ez alkalommal a jelenlévőket meglepte mély fizikai ismeretei által. Egy új gyomor-szivattyú szemlélésénél nevetve mondá: Hallottam, hogy a gyomor kiszívattyúzása nagy élvezettel jár. Egy jelenlevő miniszteri tanácsos erre megjegyezte: A régi rómaiak szintén ebben a véleményben voltak, mert minden lakoma után megkönyítették a gyomrukat. E megjegyzésre a király jóízűt nevetett. Ő felsége később ezt kérdezte Korányitól: Tudja-e tanár ur, hogy az én sógorom is orvos? S mikor a tanár igennel válaszolt, folytatta: Csak hogy az én sógorom csak az okulistikával foglalkozik. — Tudom, mondá a tanár, s azt is tudom, hogy ő felsége csak a napokban vitt végbe egy nehéz műtétet teljes sikerrel. A király barátságosan bölömtött fejével, s folytatta: — Nagyon sok bátorság kell hozzá, esodálom sógoromat. Nagy dolog, mikor valaki egy embernek visszaadja személynélét, de örökre meg is vakíthatja. Higgye el, nagyon sok bátorság kell hozzá.

— **Munkácsy — magyar nemes.** A hivatalos lap utolsó száma közli, hogy ő felsége Munkácsy Mihály festő s párisi lakosnak, a művészet terén szerzett kiváló érdemei elismerésül, a „munkácsy” előnév használatának engedélyezése mellett, saját és törvényes utódai részére a magyar nemességet díjmentesen adományozta.

— **Székely-Udvarehelyi** tudósítónk írja, hogy ott ez időnyben őt s ez évben összesen kilencz fillérestyle rendeztetett. A rendkívül csekély belépti díjak miatt az utolsó öt fillérestyle jüvedelme 42 ft 90 kr tett. Közönség azonban nagy számmal látogatta az összejöveteleket. A világítás költségei nagy részben adakozásokból fedeztettek. Az utóbb tartott két összejövetelen felolvasásokat Lázár József és Zajzon Ferencz tartottak. Első a guvernante neveléséről beszélt igen érdekesen, a második pedig Kubinyi Lajosnak „Meddig él a magyar nemzet?” című könyvét ismertette. Zongorázott nagy hatással Keszler Lotti k. a. s szavaltak Lovday Gábor, né asszony, Farkas József és Szabó Mór urak.

— **A himlő járvány** még folyton dúl Brassóban. Az utolsó héten, mint a H. Z. írja 100 an kapták el a betegséget és harminczhármán haltak el benne. Ez a számarány egyébiránt a legnagyobb, mely a halálosetekre nézve a járvány kezdetétől feljegyeztetett.

— **Pénzt evő egerek.** A „Pápai Lapok”-ban olvassuk ez érdekes esetet: Fábán István szolgalegény 84 frtot lopott Tóth József felsővárosi lakostól. A károsult panaszanak bizonyítékok hiányában — bár a tettes több napig vizsgálati fogságban volt — nem lett sikerre; de Fábán a vizsgálat bíróság tanácsára szemmel kísérte vádlott cselekvényeit, és sikerült is elcsipni ép azon pillanatban, midőn ismét a kazalba elásott pénzből akart néhány forintot keltkezésre elővenni. Ámde mily nagy volt mind a panaszosnak, mind pedig vádlottnak meglepetése, midőn meglátták, hogy a 84 frtől még a kazalban maradt 46 darab egy forintos bankjegy hiányzik. Kutatták, kutatták az okát, végre kiderült, hogy a pénzt az egerek ették meg.

— **Kettős öngyilkosság.** Vasárnap este Budapesten a Margit-hídon átmenők meglepetéssel jelenetnek lőnek tanui. Két ismeretlen férfi ugyanegy pillanatban ugrott a rakodóról a Dunába e szavakkal: „Isten veled szép világ!” E két ember a munkás osztályhoz látszott tartozónak, s a parton egyikük hagyott egy télikabátot, melyben egy mérték és egy „Schwarz Ferencz stucateur”-re szóló névjegyet találtak. A két öngyilkos nyomtalanul tűnt el a Duna hullámai között.

— **Elzúllott élet.** A napokban teljes épségben és férfi erőben álló egyént kísért be és itélt el egy havi fogságra a kassai rendőrség csavargás és ismételt koldulás végett. A csavargó neve Sanky Géza, anyja született olasz grófnő, nagyanyja olasz hercegnő volt. Ő maga a custozzai csatában tanúsított hősiessége jutalmául a nagy arany hadi érdem nyerte el.

— **Deák Ferencz részvényei.** Deák Ferenczről ismeretes, hogy minő jüvedelmű részvényeket szokott vásárolni; volt neki többek közt „gyáralapítói részvénytársulat” részvénye is. E társulat feloszlván, a liquidáló bizottság a törzsvagyon ronesait a részvényesek nevére a fővárosnál tette le. Deák nevére is letétetett egy tkpénztári könyvben 23 ft, egy másikban 69 ft 12 kr. Ez történt 1876-ban; a késpénz az eredeti részvények visszaadásá mellett szolgáló végrendeletileg nem intézkedett s ez mai napig a városi letétpénztárban hever. Az „örög ur” — felhívni határozta a végrendeleti végrehajtó Vörösmarty Bélát, hogy ez ügyben intézkedjék. A tanács egybíránt óhajtaná, hogy ez a 91 ft is Deák azon nemes alapítványaihoz csatoltassék, a melyek által nevét a városi árvák előtt is örökre köteleztette.

— **Zsidó heocz.** B-Gyarmatról írják a „F.”-nek a következő kúrúosz zsidó-heoczest: A b-gyarmati kaszinóban is, mint majdnem mindent, a kártya-figuráknak helyi jellegű elnevezései vannak. Így a fiktókat szolgabíróknak, az alsókat segédszolgabíróknak, a disznókat meg zsidóknak hívják. Ferbliben a kinek van három filkója, azt mondja, van három szolgabíró. E napokban a kaszinóban több zsidó nézte a kártyázó közönséget. Járta a bészert, a hívás és a visszahívás. Mikor a felek megelégtéltek a kaszinát, kérdik egymástól, kinek mi je van. „Két zsidó”, mondja egy játékos, a két disznót az asztalra vetve. Ezt oly annyira zokon vették az izraeliták, hogy már szombatban (decz. 18) egyik sem jött el a kaszinóba, s testületileg kérvényt adtak be a választmányhoz, elégtételt végett. Ha nem kapnak elégtételt, — mondja az instanczia, — megszűnnek a kaszinó tagjai lenni. Tudósító most már kíváncsi, mi elégtételt ad az indignálódóknak a kaszinói választmány? Tán föltérjesztik a belügyminiszterhez akkép módosított alapszabályait, hogy jövőre tilos a disznókat zsidóknak nevezni. A belügyminiszter meg a módosított statumokat azzal a korrekcióval hagyja helybe, hogy a filkók pediglen szolgabíróknak ne neveztessenek. Így aztán egy csapással két legyet. Egy sereg zsidót és három szolgabíró.

— **A négyezredik** éjeli őrség. A „budapesti önkéntes tűzoltó-egylet” decz. 26. napján 4000 éjeli őrségét ünnepli meg a „Hungária” diszteremben, társas estével összekapcsolva. Kezdeté fél 7 órakor.

— **A földmívelési** ipar és keresk. miniszter a következő értesítést hozza a közönség tudomására. A déli vasut, bécs-pottendorf-bécs-új helyi vonalán fekvő lajtá-újfalui tüzlet távdira állomása magántáviratok kezelésére felhatalmaztatott;

— **A kóka asszony** korszaka. Kossuth emlékiratainak legközelebb megjelenendő második kötetében sajátzerü tñemőnyét jegyez föl a T. Bicske és Isaszegh körül rivott csaták történetéből. A csata idején ugyanis ő maga is ott járt a hely színén, s ez ízben Kóka falu mellett Gőrgyeit egy homlokomban találta több tisztjének társaságában, kik az első ágyusztót várták. A csata a hegycs és erdők közt már javában folyt, s a dombon az ágyuzás hangját nem lehetett meghallani, bár a kűzők oda alig egy órányi távolságra voltak. E nap emlékeibe az „Ellenőr” a következő adaleket közli: A kóka dombon lett híressé egy korsz is, mely nem járt azóta kűtra s megvan töretlenül most is valakinél. Egy parasztnő hozott benne akkor vizet s kűdalgatta az földgőllő és állingáló uraknak. „Tudja-e, hogy ki ivott a korszójából?” kérdezé Kossuth az asszonyt, midőn Gőrgyeit tovább adta az edényt, melyből huzott egy jót. „Nem tudom én” — felelé a kérdezett. „Na hát ne felejtse el, hogy a magyar hadsereg fővezére Gőrgyeit tábornok ivott abból a korszójából. A ki pedig most iszik, az Horváth, Magyarország főpapja.” A szegény asszony nagyon hűledezett, de még akkor volt csak oda, midőn aztán Gőrgyeit megmondotta neki, hogy az is valaki, a ki beemutatta ivótársait, de elhallgatja, hogy ő maga pedig nem más, mint Kossuth.

Vegyes hírek.

— **Theakaraván a jég között.** Oroszországban oly gyorsan és oly szigoruan készültött be a tél, hogy a folyamok nagyobb része már befagyott. Tomek (Ny.-Sibéria főr), közelében a birtelen beállott hidegek folytán theakaraván kénytelen vesztogelni, a nélkül, hogy bármely irányban mozdulhatna. A karaván 76 gőzűsből és bákából áll, és Moszkvát át Nischni-Novgorodba akarta a theát szállítani. A 19,872 láda thea télen át a jég között fog maradai, miután Tobolsk és Tomsk közötti kopár vidéken fuvaros nem található.

— **Edison mint léghajós.** A phonograph híres feltalálóját nem rég egy amerikai hírlaptudósító meginterwiewolta, a neki tulajdonított léghajózási tervéről határozott értesülést szerzendő. Következő párbeszéd fejtett ki köztük: Tudósító: Gondolkozott ön a repülő gépről? — Edison: Ki ne tette volna azt? A repülő-gép első sorban kell, hogy tárgyat képezze a tudósvilág gondolkodásának. Én is gondolkoztam felőle, s legközelebb kísérleteket szándékozom tenni egy ily villamos erő által mozgató géppel. Csak egy oly készülékre van még szükségem, melylyel az erőt megmérhessem. — T.: Mily szerkezettől a motor? — E.: Az semmi újat sem tüntet fel. Egy szímalom-kereket vagy egy csavart fog forgatni. Földolog a földről fölemelkedés; a függőleges szállás korántsem oly nehéz. — T.: Tott ön valasztást kerek és csavar közt? — E.: Ez majdnem mindegy. — T.: Hogy akarja ön a szárnycsapást utánozni? — E.: Ez rendkívül nehéz volna és a hozzávaló gépezet nagyon komplikált. Azéallat, fával és szövettel nem utánozható, a mit a természet izom, csont és toll által végez. — T.: Mily erőt akar ön körülbelül alkalmazni? — E.: Mintegy három lóerőt, minek perczenkint 8000 fordulás felel meg. — T.: Gondolja, hogy a Herreskow-féle gőzgép, melynek tístje 23 kilót nyom, ezelőjának megfelelő volna? — E.: Közeledik az ideálhoz. — T.: Ez azonban nagy mennyiségű viz felvitelét ki-

vánja. — E.: Semmi esetre. A gőz megstírtetik s a víz ismételtlen felhasználatik. — T.: Mit gondol, lehet-e használni robbanó anyagot tüzelőül? — E.: E tekintetbe hiányzanak a tapasztalatok. Az alkoholt jobbnak tartom. — T.: Figyelembe vette ön a sűrűdést a lég-hajónál? — E.: Lehetne-e egy függőleges tengelyt kerekkel alkalmazni. E felől nem gondolkoztam. A főnehézség mindig a földről való fölemelkedés marad. A többi csak menne. Eddig az interwiewelő. Valószínűleg sok viz lefoly még a Dunán, míg Edison a leget átrepült.

— **Bianco Bianchi** énekesnő megkísérlett megszökötéséről Bécsből a következő furcsa históriát írják: Szombaton este Bianco adták az operában, Brüll M. zeneszerző új művét, melyen Bianchi k. a. énekelt. Az operaház előtt állott a művésznek reudes bérkocsija, melyen az előadás után anyjával haza szokott hajtani. Az előadás közben Endlinger kocsi egy fiatal ember megszólította és azon ajánlatot tette, hogy az előadás végeztével hajson a művésznek lakására és azon pillanatban, midőn a művésznek anyja kiszállt a kocsiból, csapjon a lovak közé és vigye a művésznőt a kereskedelmi akadémia előtti tere, hol az ismeretlen be fog szállani. Innen szintén a legsebesebb hajtással a Praterstrasse 41. sz. ház elé kellett volna a bennülőket vinnie. — Endlinger, kinek az ismeretlen fiatal ember 3 frtot ígért, látszólag beleegyezett az ajánlatba, de rögtön értesítette a dologról egyik társát, ki azt az opera-igazgatósnak jelentesette. A rendőrbiztos, ki a házban jelen volt rögtön rendőrgyőzőket küldött a kereskedelmi akadémia előtti tere és Endlingert is ellátta kelő utasítással. Az előadás után a kocsi a művésznőt és anyját lakásukra vitte, kik ott mindketten kiszálltak és azután a legsebesebb karriérban a kereskedelmi akadémia elé hajtattak. Itt csakugyan vár már a fiatal ember s be akart szállni a kocsiba. A rendőrgyőzők azonban letartóztatták s az operai rendőrbiztosi hivatalba vitték, hol azonnal kihallgattatott. A kihallgatás alatt a fiatal ember oly magviseletet tanusított, hogy a rendőrbiztos jó-nak látta orvosért küldeni s a vizsgálat kiderítette, hogy örült emberrel van a rendőrségnek dolga. A szerencsétlen fiatal embert anyjához vitték, ki egy gyártulajdonosnője, s kitűnt, hogy a szánalomra méltó ember több ízben írt már levelet a művésznőnek, s azokban a leghevesebb szerelmi nyilatkozatokat tette. A kihallgatás alkalmával azt vallotta, hogy ő el akarta rabolni a művésznőt, hogy ez által kényszerítse, hogy neje legyen. Leveleire természetesen egyetlenegyszer sem kapott választ.

CSARNOK.

Apróságok.

Cseléd okoskodás.

M. asszonyág e napon azon rendeletet adta ki ajtóőrének, hogy senki számára nincsen itthon. Este felé a sok látogató között, kik be-bocsáttatást kértek, megjelenik a házban nővére is, V. . . asszony, s midőn erről az őr jelentést tesz, haragosan így kiált fel urnője:

— Eh! nem mondtam-e már többször, hogy bármit mondjak is erre nézve, nővérem számá-ra mindig itthon vagyok? Másnap reggel M. . . asszony elmegy hazulról, s V. . . asszony ismét látogatására jön.

— Itthon van nővérem? — kérdi az ajtó-állótól.

— Itthon, asszonyom, felel ez.

V. . . asszony fölmege, kopogtat több ajtón, mindent zárva talál.

Lemegy ismét a lépcsőkön s így szól az őrhöz:

— Még is csak úgy kell lenni, hogy nővérem nincsen itthon; kopogtattam hosszasan, de hasztalanul.

— Ugy van, asszonyom, urnőm elment hazulról, de meghagyta nekem, hogy a kegyed számára mindig itthon található.

A bölcs utasítás.

Egy fiatal apát, ki nemrég nyert alkalmazást, s hajjammal birt az egyházi szónoklatra, kérte Boileau-t, adna neki némi utasításokat, miként tökéletesítse magát ebben még jobban. Boileau azt tanácsolta neki, hogy hallgassa mentől többször szónokolni B o r d a l o n e atyát s C o t t i n apót.

A fiatal apát esodálkozva azon, hogy egy olyan jó izlésű, s a szép iránt oly finom érzékel bíró ember, mint Boileau, hogyan theti párhuzamba Cottin-t s B o r d a l o n e-t, így kiáltott fel:

— De uram, hogyan érti ön ezt s minő hasznomra válhatnék, ha gyakran meghallgatom Cottin egyházi beszédeit?

— És pedig szükséges azt is meghallgatnia, felelt Boileau.

Bourdalone atya meg fogja tanítani arra, hogy mit kell tennie, s Cottin apát arra, mit kell elkerülnie, ha jó szónok akar lenni.

A katonák mórteke.

Mindenki tudja, hogy nem a papokon mult, Dagobert királyt is szentelt avatni fel. De hát még mit tarsunk egy oly főjelelem hivallásá-

ról, ki leigázván a szegényt, eléggé kegyetlen volt mindazon meghódított területet, kiknek magassága túlhaladta kardja hosszát.

— Igaz, hogy a francziák kardja akkor sokkal hosszabb volt, mint mai napság; de ha mindjárt őt s fél láb hosszú lett volna is, a szászok, kik tudvalevőleg átalán nagyon magas termetű emberek, iszonyu mérszarlásra adhattak alkalmat e herczegnek.

Egyenlőség.

Egy ízben, midőn Johnson, a híres Macaulay asszonynál volt ebédén, a társalgás az emberi egyenlőségre tért át.

Az asszonyság azt állította, hogy az egyenlőség az emberiség közös joga. Johnson, kinek véleményét kérték e tárgyban, lehetőleg rövid s egyhangu feleleteket adott, azon véleményben, hogy az által más tárgyra tereli a beszélgetést.

Látva, hogy eljárása által mitsem nyer, sőt hogy a ház urnője még mind inkább, inkább elére állítja a kérdést, sietett bevégezni étkezését; ez megtörténvén, hirtelen felállt székéről s kérte a mögötte álló inasok egyikét, hogy foglalja el helyét az asztalnál.

— De mit mivel ön tudor ur? — kérdi a ház urnője.

— Asszonyom, gyakorlatba hozom azon egyenlőséget, melyet kegyed hirdert, — felelt a tudós.

A beteg orvos véleménye.

A híres Chirac orvost szélhűdés érte. Több orvosi nevezetességet hívtak meg a beteg ágyához, kik tanácskozáva állapota felett, egyhangulag több ízbeni érvágást rendelnek a betegnek. Eret is vágnak rajta csakugyan.

Chirac erre magához térvén, önkívületi állapotba esik. Azt képzeli magáról, hogy beteghez hívták, gépiesen megfogja jobb kezével bal karját, s komolyra vált arczczal saját erét kezdi tapogatni. Egyezzerre hevesen felkiált:

— Igen kérsőre hívták! e betegem eret vágtak, pedig tisztított kellett volna beadni neki! Ez embernek vége van, annyi mintha meg volna halva.

A következők csakhamar igazolta e jóslat helyes voltát.

KÖZGAZDASÁG.

Az osztrák magyar birodalom nemesfém-forgalma. A hivatalos kimutatások szerint október hóban behozott az osztrák-magyar monarchiába 2,076,074 frt értékű arany, és pedig aranyrudakban 9 kilogramm 11,934 frt értékben, aranypénzekben 1490 kilogramm 2,065,140 frt értékben. Ezüstrudakban behozott 427, ezüstpénzekben pedig 1464 kilogramm. A behozatal jóval mögötte maradt a múlt évének. A kivitel volt aranypénzekben 114, ezüstpénzekben pedig 12,746 kilogramm. Az év első tíz hónapjában az aranybehozatal 17,720,460 az ezüstbehozatal 3,674,007, az összes nemesfém-import tehát 21,394,467, frtnyi értéket képvisel, míg a kivitelben az arany csak 8,554,876 frt, az ezüst ellenben 16,085,212 frttal szerepelt, úgy hogy az összes nemesfém-kivitel 23,630,088 frtra ment. Mint látható, a behozatalban az arany, a kivitelben pedig az ezüst volt túlsúlyos. A múlt év hasonló időszakában behozott 17,729,058 frt értékű arany és 40,121,547 frt értékű ezüst, kivitelét pedig arany 3,489,015 frt, ezüst 2,537,004 frt értékben. A múlt évvel összehasonlítva tehát, az aranybehozatal ez évben 8598 frttal, az ezüstbehozatal pedig 36. millió 447,540 frttal csökkent, míg az aranykivitel 5,055,861 frttal s az ezüstkivitel 12,548,208 frttal emelkedett.

Házi szappan készítése. Ha háztartásunk szükségletére magunk akarjuk a szappant elkészíteni, ehhez a következő anyagokat kell használnunk: 30 font ősszegyűjtött z iradékol, vagy e helyett 15 font fagygyut, 10 font jól égetett meszet, 10 font calcinált sodát s 2 és fél font konyhasót. Az eljárás következő: Mindenekelőtt a meszet annyi vízzel kell leöntönnünk, hogy egész tömegében porrá essék szét. Erre a sodát keverjük közlé, s aztán 80 font orró vizet öntünk folytonos kavarás közben rá, mire az edény befűdjük és 16 vagy 20 óráig gy hagyjuk állani. Másnap a tisztán kivált nátronlúgot a keverékről leöntjük, és ezt ismét vagy 32 font forró vízzel kavaryuk össze, minek végeztével ismét állani hagyjuk, míg a víz tisztán kivál, mely ezen leöntésnél már sokkal gyengébb, mint az előbbinél. Ekkor a fagygyut az előbb nyert erősebb lúggal leöntjük s 6 óra hosszáig főzzük, miközben folytonosan gyengébb lúgot öntünk utána. Utoljára a konyhasót öntjük bele, s ezzel is körülbelül háromnegyed óráig főzzük, mire a kivált szappant lemerjük s egy lyukakkal ellátott faszekerénybe öntjük át, melyet valami ruhával befedünk, s megvárjuk, míg a lug a szappanból teljesen kicsepegett. Ekkor ezt táblákra metsszük, és hogy megszáradjon, szellős helyre tesszük ki. Ezt az eljárást különösen azért ajánljuk, mert az igazi jó szappant mindinkább kiszorítják már a mindenféle szappan nevet öltött hamis fabrikatukok.

A központi borpincze — mint az „Ung. Post.” írja — a földmívelési és kereskedelmi ministerium épületében fog felállítani. Ez természeténél ezélja, a mint már említettük, az, hogy a termést közvetlen érintkezésbe hozza a vevővel. Azaz, az ország hortermelői, kik egy bizonyos mennyiségű bor termelését biztosíthatják, mutatványt küldenek boraikból a pinczébe és a vevő itt együtt fogja találni Magyarország legválogatottabb borait, tudomást szerezhet arról, hogy melyik fajtból mennyi van készletben, s a szerint intézkethet megrendelését. Hogy pedig a központi pinczében levő mutatványbor és az otthon levő közt különbség ne legyen, s a vevő biztosítva legyen az iránt, a mit eddig, fájdalom, nem mindig lehetett elérni, t. i. a vevő a mutatványborral ugyanazonost kapja, a ministerium úgy intézkedik, hogy minden termelő, a ki e pinczébe mutatványt küld, kötelezni fogja magát arra, hogy borát a ministerium által kikötött rendszer szerint kezelje s egyszerűsminde alaveti magát annak, hogy a ministerium kiküldött közege időnként vizsgálatot tesz pinczéjében.

Magyar gyümölcsesemége. A gyümölcs minél előnyűbb értékesítése céljából Kerehmáros Nep. Jánosné, Forintos Ludovica urnő huszonai (zalamegyei) birtokán gyárat állított fel. Értésteletünk, az ebben feldolgozott gyümölcsesemegéből a földmívelési ministeriumhoz mutatványok küldettek be, s szakértők nyilatkozata szerint nagyban leendő eladási czelokra igen alkalmasnak bizonyultak. A földmívelési miniszter, ki meleg érdeklődést tanusít minden, termelésünk értékesítése érdekében kifejtett törekvés iránt, nevezett urnőnek elért sikereért elismerését fejezte ki. E gyümölcsesemegét a házi iparegylet eladási csarnokában (Váci-utca Harsányi-féle tüzlet) fognak kereskedelmi forgalomba bocsáttatni.

HIVATALOS ARFOLYAMOK

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1880. decz. 20.

Magyar aranyjárdék	109.98
Magyar vasuti kölcsön	125.—
Magyar kel. vas. államkötv., I. kibocsátás	82.25
Magyar kel. vas. államkötv., II. kibocsátás	99.75
Magyar kel. vas. államkötv., III. kibocsátás	96.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.—
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	96.—
Temes-bánati földterhermentési kötvény	95.—
Temes-bánati földterher. kötv. záradékkal	95.—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	94.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötv.	—
Magyar szőlődezsma váltási kötvény	65.—
Magyar nyerevény-sorjegy-kölcsön	103.—
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	107.70
Osztrák járadék papírban	72.75
Osztrák járadék ezüstben	74.75
Osztrák járadék aranyban	87.50
1880-ki osztrák államsorjegyek	125.—
Osztrák-magyar bankrészevény	823.50
Magyar hitelbank-részevény	286.70
Osztrák hitelintézet-részevény	—
Ezüst	588.—
Cs. és kir. arany	938.—
20 frankos arany	58.20
Német birodalmi márká	117.80
London (3 havi váltókért)	—

A budapesti árutőzsdé hivatalos árjegyzetei.

1880. év decz. hó 21.

	Minőségű súly	Ára 100 klg.-nak	
	Hectoliterenként	ftt. kr.	ftt. kr.
Búza:	kg.		
Bánsági	72.8—74.6		
	76.4—78.3		
Tiszavidéki	72.8—74.6		
	76.4—78.3	12 45 13	
Pestvidéki	72.8—74.6		
	76.4—78.3	12 30 12 55	
Fehérmegyei	72.8—74.6		
	76.4—78.3	12 45 13	
Bácskai	72.8—74.6		
	76.4—78.3	10 05 10 30	
Rozs:			
Magyar	70 — 72	10 05 10 30	
Arpa:			
Takarmány	60 62	6 35 6 60	
Malátá	62 58.7	7 40 9 50	
Magyar	36.4—		
Tengeri:		6 10 6 30	
Bénsági		5 00 5 40	
Másnémet		5 10 5 20	
Repeze:			
Káposzta		— — —	
Magyar		5 80 6 40	
Szokvány:			
Buza tavaszra	74.7	11 65 11 70	
szállítandó	Szept.—Októb.		
szállítandó			
Tengeriavasra szállít.	69.2—	— — —	
Máj.—Jun.		6 05 6 11	
Repeze káposzta			
Aug.—Szept.			
szállítandó			
Repeze bánsági		33 34	

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet 65. szám.

Kolozsvárt, szerdán 1880. december 22.

A szánandó férfiu.

Vigjáték 3 felvonásban. rta: Barbier Gyula. Eordította Mártonffy Frigyes.

Kezdeté este 7 órakor, vége 10-kr.

Felolós szerkesztő és kiadó-tulajdonos: BÉKÉSY KÁROLY.

Casinóknak, kávéházaknak!

A „Kolozsvári Kör”-ben egy jó karban levő teke-asztal igen előnyös feltételek mellett

ELADÓ.

Arverezési hirdetés.

Nemes Kolozsvármegye tekintetes köztörvényhatósági bizottsága a mócsi járáshoz tartozó Mocs községben a mézszáros ipar gyakorlására nézve a szabad ipart felfüggesztette és utasította nevezett község képviselő testületét, hogy a községnek hussal leendő ellátását magán egyezkedés útján biztosítsa.

Miért alólt az ezzel közírt tétetik, miszerint az egyezkedés, három egymás után következő évre — 1880. december 31-én d. e. 10—12 óra közötti időben Mocs-on a körjegyzői irodában tartandó nyilvános szóbeli árverésen fog megejtetni.

Árverezni kívánók felhívattak az irt helyen és napon, az árverés kezdete előtt a kikiáltási árnak az árverést vezető kezéhez leteendő 10 szálalékával, mint bántapénzzel ellátva megjelenni.

Az árverési feltételek alólt körjegyzői irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Mocs község képviselő testületének megbízásából.

Mocs-on, 1880. decz. 15.

ENDES LAJOS,
körjegyző.

TISZAVÖLGYI SORSJEGYEK

kibocsátása szállításra, havi részletfizetés mellett.
1890-ig évenként három huzás és pedig 1881-ben január 15., május 15. és szept. 15-én.

Főnyeremény 100,000 frt, legkisebb nyeremény 110 frt, 10 év alatt 120 frtra emelkedvén.

Névérték 100 frt, kamat 4% a névértéktől, kamat, törlesztések s nyeremények minden időre adó-bélyeg és illetékmentesek.

Biztosítók nyújtva a tiszaszabályozási társulatok, Szeged városa, valamint a magyar kir. kincstár által is.

Osszehasonlítva más sorsjegyekkel, ezek legtöbb kamatot nyújtanak legmagasabb nyeremények mellett.

Az alólt magyar leszámítoló és pénzügyi bank tiszavölgyi sorsjegyeket szállítára árusít el havi részletfizetésben törlesztendő 112 frt-ért.

a folyó kamatok azonban a kiáltó bankot illetik. Ezen vételek 10 frtnak előzetése, továbbá 1881. februártól az év novemberéig terjedő időközben 9 egyenként 10 frtos s egy utolsó 12 frtos részletfizetésben egyenesen az alólt bankhoz küldendő be. A feltételek pontos teljesítése esetében a nyereményjog a fizetések tartama alatt is a vevőt illeti.

Bővebb feltételek a tervezetből, valamint a szállító jegyben láthatók. Ezen sorsjegyek mindig pontosan a napi árfolyam szerint is kaphatók.

Budapest, 1880. december 8.

Magyar leszámítoló- és pénzügyi bank
Dorottya-utca 8.

Ily szállítójegyek kaphatók Kolozsvárt a hitelbank- és zálogkezesi társulatnál.

Tüzifa

	4 szögmetér	Apróra fűrészelve, felhasítva és a házhoz szállítva bera-kással együtt	2 szögmetér	4 szögmetér
	frt.	kr.	frt.	kr.
Bükkfa hasábos 1 rendű	12	—	7	—
" " " 2 " " "	11	20	—	—
Gyertyánfa hasábos	—	—	7	50
Tölgyfa " 1 rendű	10	60	6	50
" " " 2 " " "	10	20	—	—
" " " dorong vastagabb	8	60	—	—
" " " hantott	9	—	—	—

Nagyobb vételnél (nem kevesebb mint 6 81) minden ünnél 50 krt engedményezek. (544) 8—*

Az ülek teljes és sürti rakásáról a raktárban meggyőződhetni, 25 kr. reá fizetés mellett pedig a vevő lakásánál újból felülvezhető.

A ki nem a fa minőségét, hanem ennek olcsóságát keresi, gazdasági szempontból a tölgyfát ajánlhatom mint legolcsóbb fát ma Kolozsvárt.

Rendelmények elfogadtatnak lakásomnál, főpiacz 32 szám az ugynevezett kislábosháznál, valamint Vögel Károly ur magyar- és hiduteza szögleti iktetésében.

Tisztelettel

SZENTJÁNOSI FERENCZ.

VÉGE LADÁS.

VÉGE LADÁS!

A karácsonyi és újévi ünnepekre alkalmat óhajtván nyújtani a n. é. közönségnek, úgy szintén az ifjúságnak és hölgyeknek, van szerencsém jelenthetni, miszerint üzletemben feltűnő olcsó árban óriási választékban megvásárolhatni mindenemű küll- és belföldi galanteria, nürnbergi árúk és gyermekjátékokat. Az árakat mai naptól fogva még sokkal jutányosabb árba számítom, mint eddig, mivel üzletem helyiségét tavasszal nagyobbítani van szándékomban, ennél fogva mint legolcsóbb beszerzési forrást ajánlom becses figyelmébe mindenkinek.

Ajánlom ezuttal óriási választékban levő cipő raktáromat; némi tájékozással ide jegyzem a következő árakat, u. m.:

1 pár férfi bornyubőr cipő kettős talpu	3 frt 60-tól felfelé,
1 pár női zergebőr " czugos " 2 " "	80-tól " "
1 " " gyermek " " " 2-tős " 2 " "	" " " "
1 " " " gombos " " " 1 " " 80-tól " "	" " " "
1 " " " fűzős " " " 1 " " 40-től " "	" " " "
1 " " " félcipő bőr " " " — " 55 kr.	" " " "

Ezen kívül ajánlom jól berendezett férfi fehérnemű és kalap raktáromat is. A ki tehát jó és mégis olcsó árut akar venni, az szíveskedjék üzletemet meglátogatni s a mondottak felől meggyőződni, alázattal

Kohn Lajos.

Főter, br. Jósika-ház.

a nagy dohányüzede mellett.

(117) 45—52

UJABB SORSJEGYEK

3%-os Zaloglevél-sorsjegy

a földalap hitelintézetétől.

Evente 6 huzással.

Február 15. Junius 15. Október 15.
April 15. Augustus 15. DeceMBER 15.

Főnyeremény 50,000 frt.

Különös előnye a 3 százalékos Zaloglevél-sorsjegyeknek: A legkisebb nyereménnyel kihúzott sorsjegyek a további nyereményhúzásokban is részt vesznek, mi által alkalom nyújtatik egy sorsjeggyel két nyereményt csinálni.

Mi a 3 százalékos Zaloglevél-sorsjegyet minden időben költség nélkül bocsátjuk ki és pedig pontosan a hivatalos árfolyam szerint.

Ezen jutalék-kölcsöntörlesztések törvényszerűen gyűmölésű tőkebefektetéssel használtatják községek, testületek, intézetek, ugyancsak gyámi és letéti pénz-kül és katonai házassági óvadéknak.

Első huzás 1881. február 15-én.

Bécs. „MERCUR“ Ch. Cohn.
Wollzeile 13. Wollzeile 13.

(549)

December 1-én a herceg Windischgrätz-sorsjegy főnyereménye egy általunk kiadott részvénylővel tulajdonosának jutott nyereményül.

Még mindig a leghasznosabb karácsonyi és újévi ajándéknak

SÁRGA KRISTOF

fehérnemű és vászon-raktára

Kolozsvárt,

(belsőközéputca, kisegítő alatt.)

Küll- és belföldi nagykereskedők és gyárosokkali egyenes összeköttetésemnél fogva azon kellemes helyzetben vagyok n. érd. vevőimnek kezesség mellett, legjutányosabb áron valódi árúkkal szolgálni.

Raktáromban legnagyobb választékban kaphatók:

Férfi fehér-ingek, chiffon, creton és madepolan szövetből, sima, himzett és redős gallérral, vagy a nélkül 85 krtól 3 frt 50 krig.

Férfi színes ingek, angol oxford, creton és madepolan szövetből 100 kü-lönböző mintára, jó színtartó 60 krtól 2 frt 60-ig.

Színes és fehér gyapjú alsó-ingek és nadrágok 70 krtól 5 frtig.

Férfi alsó nadrágok (gatyák) mindennemű szabásu, legjobb len- és pamut vászonból 70 krtól 2 frt 50-ig.

Férfi legújabb gallérok és kézelők 4 réttől legjobb chiffon szövetből párja 40 kr.

Férfi színes-szélű selyem, — len és pamut zsebkendők szegve 6 darab egy kötegben 60 krtól 7 frtig.

Valódi len fehér zsebkendők 6 darab egy kötegben 1 frt 50 krtól 7 frtig.

Női ingek len és pamut vászonból, sima, himzett vagy redős 1 frtől 5 frtig.

Női háló réklík, 1 frtől 5 frtig, fők ötlek len és chiffon vászonból 40 krtól 80 krig. (79) 66—*

Női alsó szoknyák és nadrágok 90 krtól 7 frtig.

Női piquet réklík, nadrágok és szoknyák, 1 frt 50 krtól 5 frtig.

Függöny-neczek, gyapjú pamut takarók, paplanok, madráczok, mely utóbbiakból különösen nagy raktártartok.

Legújabb szerkezetű esernyők, 1 frt 40-től 15 frtig.

Féher és színes harisnyák, gyapjú, len, pamut és selyemből, párja 15 krtól 1 frt 50 krig.

Legújabb nyakkendők, posztó, szavashőr és glage kesztyűk, nad-rágtartók, harisnya-kötők, órasínorok stb. legjutányosabb árban.

Féher és színes asztalnemű, minden-féle len és pamut vászon szín-tartó creton, oxford és madepolan,

színes ingszövetek

1000 különböző mintára 16 krtól 52 krig, 100 különböző fajtájú chiffon, creton és madepolan fehér ingszövetek 80, 155, és 170 centiméter széles 22 krtól 70 krig,

sima, himzett és redős

len és pamut ingbetétek 25 krtól 3 frtig. Len és chiffon himzett stráfók és betétek, kö-lő, varró, himző pamutok és ezernék, újon szűltöttek részére főkötők, réklík és takarók stb.

Továbbá elvállalok kiházasítás, vagy magán szükségére kívánt fehérneműek pontos elkészítését; kitűnő szabás és jó összeá-lításra legnagyobb figyelem van fordítva.

Megrendeléseket, nyak bőség, váll- és újjahossza, papírszeleten pontos mértéke be-küldése mellett saját felelősségemre azonnal teljesítek, mely esetben árat és fajtáját meg-határozni kérem.

Bármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégítő, az érte fiete tt összeget vissz-a-szolgom, vagy másokkal kívánatra kicserélem.

Legjobb törekvésem n. érd. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt meg-tartani

alázatos szolgálja
Sárga Kristóf.

Ünnepi irodalmi ajándékok.

Bárhon és bárki által hirdetett bel- és külföldi könyv és zenemű azonnal gyorsan és jutányosan kapható, vagy megrendelhető a legrövidebb idő alatt.

a plébánia épületben a piaci templommal szembe.

(36) ZONGORA és HARMONIUM RAKTÁR. 12—*

DEM JÉN

m. k. egyetemi könyvtárúsnál

jótállás gyári kap-

mellett áron hatók

ZONGORÁK

Pianinok és Hármoniumok.

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvárt.

Erdélyben a legelső és legnagyobb szalámi, szalona

és mindenféle füstölt husok

nagy raktára,

KOLOZSVÁRTT, FÖTÉR, IPAROS-EGYLET HÁZA

23. SZÁM.

Alólirottak ajánljuk a vidéki és helyi t. kö-zönségnek szalonánk

száraz, fehér, füstölt, paprikás,

és mindenféle füstölt husokkal ellátott- u. m.

sonka, oldalos, (kaiserfleisch),

császár hus, marha nyelv,

szafaládé, virsli, disznófősaft stb.

nagy raktárunkat, saját gyárunkban készült szaláminkat a legjutányosabb árak mellett.

Kitűnő zsirnak való szalona, hár mindennap, ugy szintén friss olvasztott zsir kapható.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Kolozsvártt, 1880. decz. 18.

(545) 1—12

Benigni és Lászlóczki.

A sz. fehérvári kiállítási érem.

Figyelemreméltó!

A deési kiállítási érem.

Feketeerdői üvegyár

erdélyi főraktára Kolozsvártt

Hunwald Lipótnál

tart folytonosan nagy raktárt mindennemű közönséges fuvott-ugy a legfinomabb, külföldi gyárakkal versenyképes kristály metszett üveget, rosolis-, sűr- és borivó garnitúrákat

gyógyszertári újabb mintájú üvegeket

ajánlja továbbá:

küll- és belföldi közönséges

valamint

belgiai Solintábláit

hazai és csehországi porcellán és kőedényt,

bécsi lámpa nagyraktár.

Tükröket, arany és diszes fa-keretben.

Első kolozsvári

üvegmetsző műhely,

ablak üvegezési munkák vállaltatnak, vidéken és helytt.

Hunwald Lipót,

37—100 (279) B-Magyar-utca 4. sz.

Sérvésben szenvedőknek

ELAST. BRUCHBÄNDER

OHNE FEDER

Ajánlom az én újabban javított ruganyos sérvkötőmet, a melyek egy a legmegerőltettebb munkánál, mint éjjel az ágyban fekvéskor teljesen könnyösen alkalmazsák a legesélyesebb fájdalomokat nélkül, és a folytonos használat után több esetben a fájdalom meggyógyítása is elérhető. Egyszerű darabja 4 és fél frt, 5 frt. Kettős darabja 7 és fél frt, 9 frt. Megrendeléseknél küldendő, hogy a sérv jobb vagy baloldali, ugyancsak annak és a csipőnek nagysága is. Megküldeték gyorsan utánvéttel. Ezen kívül nagy raktárom van mindennemű acélru-ganyos sérvkötőkből különböző szerkezettel. Felkötők tricót szarvasbőr és gummiból, mely utóbbi mindkét, különösen hereszevéknél, hol a sérvkötők alkal-mázása tiltva van, ajánlható. Kaphatók továbbá méhelőesési-kötők, lábíkra göcsök elleni harisnyák, csőrék, méhfeckendők, halhólyag külön-legességek, gummilepedők, jég hólyagok, altesti kötők, vizelettar-tók, hűgy- és pöszcsapok, belegző eszközök, méhgyűrűk, valamint minden sebészeti gumi és más műszerek. a betegápoláshoz tartozók a legna-gyobb választékban és solid árakon.

(449) 7—25

I. G. Zieger. Wien, Graben (Trattnerhof.)

KARÓCSONYI és ÚJÉVI AJÁNDÉKOK!

DEMETER JÓZSEF

Kolozsvártt

ajánja dusan berendezett hazai- és külföldi

játékszereit,

valamint nagyon szép és hasznos hazai és külföldi

diszmű tárgyait.

A vidéki megrendeléseket felelősséggel, pontosan és azonnal eszközölöm.

Tisztelettel

DEMETER JÓZSEF.

(547) 2—* főter, br. Radák-ház.

KARÓCSONYI és ÚJÉVI AJÁNDÉKOK!